

Kształtowanie się poszczególnych głosek w procesie rozwoju mowy dziecka

1. Pierwsze miesiące życia:

Powstają przypadkowe dźwięki (głuzenie).

2. Około 6. miesiąca życia:

Powstawanie usłyszanych dźwięków (gaworzenie)

3. Pierwszy - drugi rok życia:

Pojawiają się pierwsze wyrazy : mama, tata, baba, daj,
dziecko wymawia samogłoski a, o , u , i , y
oraz spółgłoski: p, pi, b, bi, m, mi ,t, ti, n

4. Drugi - trzeci rok życia:

Pojawiają się proste zdania,
dziecko wymawia samogłoski: a, ę
oraz spółgłoski: w, f, wi, fi, ś, ź, ć, dź, ń, l, li, k, ki, g, gi, ch, chi, j, ł, s,
z, c, dz

Tak więc, dziecko 3-letnie powinno już wymawiać wszystkie samogłoski, tak ustne, jak i nosowe:

Dziecko 3-letnie potrafi porozumieć się z otoczeniem, mowa jego jest już w pewnym stopniu ukształtowana. Nie znaczy to jednak, że jest pozbawiona błędów i że jej rozwój nie odbywa się w dalszym ciągu. Dziecko zaczyna odróżniać dźwięki: s, z, c, dz od ich miękkich odpowiedników.

5. Czwarty – piąty rok życia:

Pod koniec czwartego może pojawiać się głoska r, wcześniej dziecko pomijało ją lub zastępowało inną. Jeśli czterolatek nie mówi r nie jest to jeszcze powodem do niepokoju, a szczególnie wtedy gdy zamiast r wymawia l.

Uwaga! Nie próbujmy uczyć zbyt wcześnie wymowy głoski r , gdyż najpierw dziecko musi osiągnąć należyłą sprawność języka! Chcąc wprowadzić głoskę r musimy długo ćwiczyć język.

Okolo 4-5 roku życia pojawiają się głoski: sz, ź, cz, dź, choć mogą być jeszcze wymawiane jak: s, z, c, dz.

Mowa dziecka daleka jest od doskonałości. Wyrazy są poskracane, głoski przestawiane, grupy spółgłoskowe uproszczone. Występują zlepkki wyrazów i neologizmy językowe, które choć niezgodne z normą językowa często są bardzo wdzięczne np. „masłeko” – masełko (bo masło, masa), wilek zamiast wilk (bo kotek, piesek) i pani Tojota – pani Dorota, itp. (bo mowa bezdźwięczna, czyli **t** zamiast **d**, i zamiana **r** na **j**)

6. Szósty – siódmy rok życia

Technika mówienia powinna być opanowana.

Z moich wieloletnich obserwacji wynika jednak, że podane wyżej właściwości rozwojowe przesuwają się w czasie i dzieci chodzące do kl „0” w dużym procencie charakteryzują się nieprawidłową wymową. Pod wpływem kontrolowanej przez logopedę i rodziców stymulacji rozwoju mowy w znacznym stopniu osiagają zadowalający stan mowy.

Oprac. Dorota Kurek